ч. 71. (9.631) Львів, пятниця 29 марта (16. ст ст.) 1918. Рік XXXIX.

Діло

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов. Конто ощ. щадн. 26.726. Адреса тел.: „Діло—Львів". Число телефону 565. Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . 5·— К., чвертьрічно . . . 15·— „, півроічно . . . 28·— „, цілорічно . . . 56·— „. У Львові (без доставки): місячно . . . 4·— К., чвертьрічно . . . 12·— „, півроічно . . . 24·— „, цілорічно . . . 44·— „. В Німеччині: півроічно . . . 28·— М., цілорічно . . . 56·— „. За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Рядок петитовий, дванацятьчастий, або 3 стовпчики 80 с., в надісланім 1 К., в повітовім 1·50, в провінційній части перед або по оголошенях 2 К. Оголошення 2 К. Оголошення хвороби родинні. Оголошення на кубрик [illegible] Настійні оголошення за зайвою ціною. Один примірник коштує у Львові 16 с. на провінції 20 с.

Видає Видавничо Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Примус праці на двірських ланах і селянство.

— Становище Народного Комітету.

Львів, 28. марта 1918.

Нижче подаємо допись з Ходорівщини про важну нині між тамошним селянством справу примусу праці на двірських ланах.

Від себе додамо, що підчас війни відносини між селом і двором склали ся взагалі ненормально. Зарядження, які видано в цілях розвитку рільничої продукції, показали ся з основи не відучими до цілі, а з другої сторони не відучими для загалу сільського населення.

Тягнуть ся близше обставини праці на грунтах більшої посідности. Вже в часі війни дуже часто місцеві обставини не виставали для обробленя більшої посідности і дідичі примушували робітників з дальших сторін. Двір в сеї кому старців, жінок і дітий ніхто не остав, а одначе село має крім своєї землі обробити також більшу посідність. Який з того наслідок? Що більша посідність, хоч простає з примусу праці, оброблена недостатньо, а селянські поля таки зовсім зле.

Маючи запевнений примус праці, дідичі старали ся робити з сього інтерес. На загоєнє своїх господарств, знищених або не знищених війною, беруть низокі підмоги [illegible], але ані не думають про закупно нового й мертвого інвентаря і взагалі про господарюванє, — навпаки, випродують ще те, що мають, оставляючи собі тільки коні з виїзду. По що їм клопотати ся? Адже при примусі праці є, і хлоп все обробить своїми руками і своїми кіньми чи волами!

З того тільки один вихід: увільнити селян від обовязку обробляння великої власности: досить з них, як своє оброблять як [illegible]. Де велика власність справді загосподарена, там власти мають досить способів, щоб помогти їй обробити ся військом і полонними. Де ж відки ті великі суми, які взяв загосподарюванє, сховав до кишені, чи [illegible] на примус селянської праці, там обробні двірських грунтів повинно перейти під управу громади, щоби праця селян на них приносила користь громаді, а не була прецінь для дідича за те, що він субвенції й [illegible] сховав до кишені.

Так само треба усунути рільничі організації, які показали ся для наших [illegible] зовсім непридатними. Замість стати ся придбати довіре сільського населення [illegible] способом забезпечити інтереси [illegible] в области рільничої продукції, ставали [illegible] одностороннє заступниками інтересів дідичів, які хотять на війні зробити маєток, [illegible] інтересам загалу сільського населення, інтересам рільничої продукції й інтересам [illegible].

[illegible] сих справах Народний Комітет ціле [illegible] останнє чергове засіданє дня 23. с. м., після по довгій і основній дискусії приняв [illegible] рішення:

Народний Комітет,

уховлює слідуючі категоричні домагання до правительства:

1) щоби правительство увільнило селянство від примусових робіт на грунтах двірських обшарів через вилучене двірських обшарів зпід компетенції громадських комісій управи ріллі;

2) щоби згідно з розпорядком ц. к. міністерства рільництва віддавано управу грунтів яких обшари двірські власники селяни обробити не в силі, громадським комісіям управи ріллі, згідно громадам;

3) щоби нагляд над переведенєм робіт при управі ріллі віддано правительство рільничим організаціям і запевнено їм достаточний вплив на установлюванє цінників за роботу;

4) щоби правительство усунуло військові рільничі організації, а помічі із сторони війска до ріжних робіт щоби одержувано селянство через свої громади, згідно комісії управи ріллі і рільничі організації.

З Ходорівщини пишуть нам:

Пізно в осени 1917 зачала в нас урядовати нова організована рільнича експозитура ч. 30. Іменувала мужів довіря, спонукала до уконституованя жнивних комісій по громадах, повбирала списи робітників і т. п. Щоби упевнити відносини між двором і селом, експозитура зарядила робітничі умови між ними що-до достарчування робітників на поле двірського обшару. Гадка може добра, але спосіб виконання сего зарядженя і зміст умов стали приводом до занепокоєнія селянства. Умову ту заключив властитель великої посідности і начальник громади. Перший мав право підписувати в імени двірського обшару, — а другий? Чи начальник громади може розпоряджати самовільно робітниками тоді, коли в громаді урядує жнивна комісія, яка не є органом дорадним, тільки виконуючим, і яка може вибрати своїм предсідателем не конче начальника громади? Зрештою треба знати теперішних війтів в нашім повіті, де більшість їх се або іменовані, або реклямовані (хоч часто неписьменні), або під рукою „ц. і к. управителя громади" — отже як такі служать всім, лише не громаді! А що такі умови підписувано під наглядом реклямованого і стоячого в службі ц. к. старости мужа довіря, то не диво, що ті умови були дуже кривдячі наше сільське населенє.

І розважує селянин: Наше село має дати на чуже поле що дня 30 робітників, з того 20 (се пересічна пропорція) на панський лан, а 10 на поле жінки жовніра, водного, богатшого сусіда. А щож буде, як буде ще „мустерунок", або прийде холера, або хтось не буде мати чобіт? Не дістане робітника хлоп, бо пан має умову

Отже чомуж комісія не обрахувала, скільки робітників треба буде для села? І за сим питанням приглянув ся селянин жнивній комісії і побачив, що там нема членів громади, котрі розуміли ся би на господарстві і мали довіре у громади (як вимагає міністерський розпорядок), лише засідають там вибрані війта і до того вони справляють функції поліціянтів начальника громади; доглянув також се, що та комісія списала робітників не після обовязуючих норм, а після вподоби.

І прийшов до переконання, що він є ошукуваний. Бо чиж може стояти на сторожі виконання міністерського розпорядку себто на сторожі справедливости той муж довіря, який вже стільки разів дав ся в знаки селянам при численних реквізиціях вбіжа і бульби, який любить недоплачувати військові причинки, який в часі війни почув в собі покликане до торговлі, а не до научування хлопських дітий, який до того всего кладе свій підпис коло печатки „Zarząd dóbr w...?

Тай затрівожив ся селянин, коли побачив, що його „пан" випродав всі коні, а лишив собі паровозову чвірку,—видно на підставі тих угод хлоп своїми кіньми все поле обробить. А прецінь перед війною були всі жовніри дома, а „пан" спроваджував Мазурів—чиж нині годні обробити все поле старці, жінки і діти?

Де війт розумний, пояснив громаді всю річ, разом з людьми пішов порадити ся, звичайно тоді уневажнювано угоди або перевибрано комісію і провірено спис робітників і там був і є спокій. Де війтови не дописав розум, або природа не поскупила злоби,

а до того місцева інтелігенція або з тих самих причин, або чуючи від людий закиди частого відвідуваня „пана" чи не ходженя до школи або несповіданя дітий, постановили ся в противенстві до громади, там громада прибрала самозрозуміло більше рішучу поставу.

А успокоїлось населенє зараз, коли мужі довіря повіддавали війтам угоди, уневажнені експозитурою дня 7. марта.

В сій справі тутешна Філія „Сільського Господаря" вислала свого голову до п. ста-

рости інтервенїювати і представити йому фактичні причини, а рівночасно політична орґанізація в порозуміню з філією „Сільського Господаря“ запросила пос. д-ра Л. Цегельського на господарську нараду, яка відбула ся 19. марта, щоби поінформувати його про справу і дати йому матеріял для парляментарного ужитку.

Швайцарський дневник про українську державу.

На основі розмови з делеґатом українського правительства Гасенком.

Львів, 28 марта 1918.

„Neue Zürcher Zeitung“ подає в трьох числах статю п. н. „Україна під політичним оглядом. (З розмови з п. Григорієм Гасенком).“

П. Гасенко, як відомо, удав ся ще перед заключенєм берестейського мира з поручення українського правительства до Швайцарії, звідки мав удати ся також до инших західних держав, одначе недуга задержала його в Швайцарії.

В розмові, яку мав з ним співробітник „N. Zürch. Ztg.“ п. А. Хараш, подав він докладний огляд повстаня української держави.

З приводу польських протестів у справі Холмщини пояснив дійсний стан справи, який свідчить про український характер сеї землі.

Заявив ся за рішучим відмеженєм України від Росії, за те зазначив можливість союза Чорноморських областий під проводом України.

В кінці розмови перейшла на міжнародне положенє України по заключеню берестейського мира.

„Я вказав мому розмовникови — пише п. Хараш — на характеристичність теперішних мілітарних операцій на Україні, в яких війска осередних держав мають провідну ролю, далі на особливости берестейського договору, який наступив у противенстві до Росії й до антанти і вказав корисно для осередних держав. І запитав п. Гасенка, чи з огляду на обєктивну льоґіку, яку звичайно мають такі констеляції, не побоюють ся на Україні некористий для молодої держави. На се п. Гасенко рішучо заперечив можливість відношеня залежности від осередних держав, в першій мірі від Німеччини. Кооперація німецьких і австрійських війск з українськими є, на його думку, тільки провізоричною мірою наслідком скрутного положеня України; ті війска сповняють тільки службу безпечности і про окупаційний режім, який дехто передсказує, не може бути мови. Про питанє: продовженє війни чи заключенє мира—Україна мала право мати свою власну думку, бо її втягнено до війни, коли вона була ще російською провінцією. Одначе обвиненє в зраді Україна рішучо відпирає як неоправдане. Чому не вважають ся зрадником важко раненого, який на все опускає боєвище? З заключенєм неприятельської акції Україна во всім не переходить в табор осередних держав; вона є далека від того, щоб односторонно вязати ся. Республика рішена займати на далі нейтральне становище і зберігати супроти обох груп прихильну льояльність; коли вона для антанти не є на далі союзником, а для осередних держав неприятелем, в обох групах бачить вона рівночасно приятелі.

„В сім заявлу запитав я п. Гасенка, чи усунені всі сумніви, як антанта прийме сей курс заграничної політики України; адже з найновійшої заяви французького правительства відомо, що воно не признає невалежности України, а Англія має в сій справі ще більшу свободу рішеня. П. Гасенко заявив, що до сеї сповиці західних держав не можна прикладати постійної вартости, бо вона виявляє радше в конечности дня. З докладами в руках твердить він, що Франція Українську Народну Республику вже признала, хоч не є правда, нібито вона повчала їй два місяці. П. Гасенко пригадує собі, як він в канцелярії особистого адютанта міністра війни і ауташе генерального секретаріяту заграничних справ брав участь у святочнім приняттю французького посла, який передав признаючу грамоту паризького правительства і сердечно витав Генеральний Секретаріят з повітанєм невалежної України. Коли тепер держави антанти відмовляють признаня Українській Народній Республиці, то се не може довго тягнути ся: против сього промовляє житєвий европейський інтерес. Також нейтральні держави, в першій мірі Швайцарія, повинні би швидко вступити в урядові зносини з Україною й користати з богатств сеї збіжевої комори.

„Так Україна швидко сподіє ся стати рівновартним членом европейської сімї народів і могти без перешкод посвятити ся піднесеню культури й моральних сил наймолодшої народної републики“.

Бої в південній Ук[раїні]

Занятє Полтави українськими військами.

ПЕТРОГРАД 26. марта. (П. [illegible]) дневники доносять, що Полтаву [illegible] німецькі і українські війска.

Одеса знова в руках [illegible]

ЛЬОНДОН. (Райтер). З Мо[illegible] сять, що війска совітів на Україні [illegible] дня 19. с. м. до наступу [illegible] дали Німцям тяжку нападу. [illegible] ти вступ військам совітів.

ЛЬОНДОН. (Райтер). Мо[illegible] ность, що Одесса після [illegible] м. відобрала знова війська [illegible] повстанців з великим успіхом.

Німецька побіда на [illegible]

Новий прелем англійських [illegible]

БЕРЛІН 27. марта (Вольф. [illegible] лешують: Західний фронт: [illegible] марта англійські і французькі [illegible] ся вчера знова в непрерваній [illegible] вдержати наш похід. Наш [illegible] неприятельські війі. Від [illegible] чав неприятель відступати [illegible] ті по обох боках Сомми. [illegible] приятельських залиних сторожий [illegible] шучім поході вперед.

На північ і на південь від [illegible] роли ми собі перехід через [illegible] вала в місцевість Albert.

На південь від Сомми [illegible] приятеля після завзятого бо[illegible] і Lincns. Roye добуто [illegible] шено від неприятеля в [illegible] боях.

Ми переступили наші [illegible] перед битвою над Сомою [illegible] тисяч вісьмох в напрямі на [illegible] нених арестах, добича побі[illegible] Льстарнгії тривали дальше.

З инших боєвих фронтів [illegible]

Битва одинайцяти міліонів [illegible]

ВІДЕНЬ (Прив. тел.) [illegible] бітник роттердамської „Мотеґ[illegible] нім фронті тише, що там [illegible] зоружених одинайцять міліонів [illegible]

УКРАЇНСЬКА ГРИВНЯ.

Центральна Рада приняла закон про новий випуск українських гроший. Він установляє, що монетною українською одиницею, на котру буде йти разунок, буде г р и в н я, рівна пів карбованцеви і поділена на 100 шагів. Невадовго будуть випущені срібні гривни, золоті двайцять-гривняки, паперові гроші в 2, 5, 10, 20, 100, 500 і 1000 гривен і дрібна монета в 1, 2, 5, 10, 20 і 50 шагів.

Що карбованець наш, як і російський рубель на монетну одиницю занадто великий, се було признано давно. Всі европейські краї, крім Англії, разують на дрібнійші гроші: в Німеччині на марки, рівні приблизно півкарбованцеви, в скандинавських краях на корони ріжної величини, в краях латинських на франки ріжної назви і величини, в Австрії на корони приблизно такі, як франки, в рівні приблизно 40 копійкам, і т. д. І в Росії давно вже носились з гадкою замінити рубель меншою одиницею, тільки не могли рішити: чи перейти на полтинник, чи на франк, і так на сім справа зависла.

У нас, коли Центральна Рада приняла закон про випуск карбованців, поділених на 200 шагів, тим самим принципіяльно вже було рішене питанє, що монетною українською одиницею буде пів карбованця, поділеного на 100 шагів. Треба було тільки знайти для неї відповідне імя. По довгих міркуваннях українські фракції Центральної Ради прийшли до переконаня, що давно правильне буде і тут, як і в справі державного українського гербу, вернутись до старої української монетної одиниці, яка була у нас за часів нашої державної невалежности, до гривний, або як тепер вимовляють у нас се слово (Гривня), до гривні.

Се дуже стара наша одиниця ваги і заразом вартости, початок котрої навіть невідомий. З початку так звав ся очевидно фунт срібла, що був одиницею міни. Але згодом, як то звичайно бувало з всякими такими монетними одиницями, металічна вага гривни все зменшувала ся. В часах київської держави вона важила тільки коло пів фунта срібла, далі-ж ще менше, але гривна все таки довго оставалась у нас монетною одиницею. Аж з тим, як наші землі стали переходити під власть Польщі й Литви, починає ся у нас разунок на коки, на злоті, перенесений з Польщі й Литви разом з чужою монетою. Він згодом закорінив ся й витиснув у нас старий разунок на гривни і місцями в певних формах разунок на копоївки і злоті задержав ся ще й тепер.

Ще пізнійше, разом з московською зверхністю над Україною і з московськими грошима вернулось до нас і стара гривна вже в новій московській формі — як частина московського рубля. Так було з богатьома нашими річами: ріжні правила, уряди, постанови київського часу, що за київської держави поширились в підлеглих їй великоруських (московських) краях, там набрали вищого, відмінного значіня і потім, коли настала московська власть на Україні, вертались з нею до нас уже в сім новім, чужім нам значінем. Так в Московщині з часом монетною одиницею став рубель, себто відрубок, що був в початку половиною гривни; гривна з часом стратила свою металіву вартість і кінець кінцем була прирівняна до десяти копійок, котрих в рублі раховано сто. Коли потім, в минувшім столітю, переведено новий разунок на срібло, назва гривна [illegible] 10 копійками мідю, що значили [illegible] винною копійки на срібло, і так [illegible] жавсь у нас по селах сей разунок [illegible] (семигривенник-девятьдесять копійок).

Се де кого бентежило, [illegible] ва про повернене нашої старої [illegible] ниці. Яка вже вона, можна, [illegible] бувала в московських руках і [illegible] венником — як його робити [illegible] бовання. Але так не можна міркувати.

Не одно наше побувало в [illegible] руках і набрало там инше [illegible] коли воно наше і нам потрібне, [illegible] його пуратись? І коли, наш [illegible] й рівність, вернувсь до нас [illegible] свого всяка в нагайною, [illegible] те, щоб розтягнути варіє. То [illegible] валась, й імень колишнього [illegible] Колись поруч нашого Переяслава, Лебеди, Золотих воріт [illegible] Переяслави, Галичі, Золоті [illegible] сковщині, тому що київські [illegible] переходячи в московщину, [illegible] ради й місцевість на [illegible] нам через се перемінити свої [illegible] ви, що такі зявились на [illegible]

Ні, наше зістаєть ся наше, [illegible] наш потрібне, ми можемо на [illegible] тись і надати йому свій зміст, [illegible] на те, який зміст хто [illegible] вкладав. Коли нам треба [illegible] диниці, можемо нам назвати її [illegible] поняєм, кроною, франком, [illegible] ла твоя стара назва. — дарма, [illegible] в чимсь чужім уживаню.

Иншої грошевої одиниці у нас [illegible] крім гривни, — її годить ся й бути [illegible] монетною одиницею. Була вона [illegible]

рерів по обох сторонах перевисшає шести кратно число артилерії, яка брала участь в битві над Соммою 1916 р.

Як приготовляє ся німецький прелом.

БЕРЛІН 27. марта. (Вольф). У побідних боях в Artes і La Fere взяли участь всі на ші воздушні боєві сили. Підчас приготовлень до прелому наші воздушні звідуни слідили невпрятеля в цілім просторі боєвого фронту і давали йому. Цілу сіть неприятельських станцій тонн висвітлили, стежили пильно за неприятельською комунікацією на всіляких і дорогах і донесли німецькій команді, що неприятель не прочуває наступу. Німецькі пілоти світлами були докладно поінформовані про всяку подробицю серед неприятельських становищ, при всяке гнізде наших кулемётів та становища метачів мін. Свідки наступу наші літаки не дозволили неприятелеви дізнати ся про наші приготовлення.

Коли почав ся наступ вістри сильні відділи атаків, не зважаючи на огонь неприятельських машинових крісів, в незначні висоти підносили піхоту, йдучу до приступу. Кидаючи бомби вони приневолювали неприятельські батерії змовкати, а неприятельські колони в висоти 60 метрів розбивали перед наступом та викликували замішане і страх серед відступаючого неприятеля.

В Парижи.

Берлінська „Morgenpost" доносить з Женеви, що дальше острілювання Парижа триває безперервно. Стрільна падають на ріжні дільниці міста і спричинюють великі шкоди. Страх перед ними такий, що на вулицях міста перевисно пойже всяку комунікацію. Утеча з Парижа стає масовою так, що власти на всіляких дворцях приневолені вдержувати натиск утікачів, щоб не допустити до паніки. Не тільки земляки, але й дорогі, що їдуть до південної Франції, повні утеки. Парижска провідна рада заставила вже ся над виправленням з Парижа дітий і старців. „Matin" пише, що місто бомбардує відтепер гармат, які стріляють на переміну. Після донесень „Matina" четвертого дня острілювання впало на Париж понад 300 стрілів, які в неділю падали що 5 мінут. Летунам не вдало ся доси вкорити становища острілюючих гармат.

Кажуть — по донесеню французьких дневників — є в головній кватирі. Еще до нагаєть ся передачі начальної команди на цілім західнім фронті Петенови і Жефрови, бо битва ся — мовляв — рішає про судьбу світа.

Які гармати острілюють Париж.

Essen в. Рур. 27. марта (Вольф). Крупп одержав від цісаря Вільгельма отсю вельку. Вільна нога гармата в острілюванню Парижа на віддалене понад 100 кільометрів світло вдержала свою пробу. Виконанем гармати вдержала ще одну славу вартову до історії дому Круппів. Тому пересилаю Вам і вашим співробітникам за те діло німецького знаки і німецькі праці свою щирську подяку.

Підпесуймо ся всі — духовні і урядники, люди вільних зарібків, міщани і селяни, ремісники та робітники на акції Українського Банку. За одну акцію прислати 400 К. на книжочку вкладкову „Дністра" ч. 11.200!! Мусимо зібрати 3 міліони до двох тижнів!

НОВИНКИ.

Львів, 28. марта 1918

— **Українська гривня.** Статя проф. М. Грушевського, яку містимо в нинішнім числі, взята з київської „Народної Волі", ч. 22. з 3. с. м.

— **Закн ще п. Загурскі був адвокатом.** „Arb. Ztg." з 27. с. м. містить отсе письмо: Статі в „Arb.-Ztg." з 7. лютого і 5. марта (обі були подані в „Ділі" — Ред.) про кілько засуджені і страчені жертви п. надпоручника д-ра Станислава Загурского мусіли очевидно зробити на всіх читачів як найсильнійше враженє. Та дехто може подумає, що серед воєнних подій на фронті, не можна так судити, як в часах мира, бо інстинкт самосбереження держави й народу вимагає основного усуненя всіх небезпечних елементів, отже п. Загурскі справдив свій уряд тільки в занадто великій патріотичній ревності. Та хто знає п. Загурского і його минувшість, тому ясно, що для нього були міродатні зовсім инші мотиви, коли він шалів на своїм уряді. П. Загурского бояли ся вже як судії й референта державної прокураторії у Львові і він мусів задля „некоректностий" уступити. Віддавши ся опісля адвокатурі, поклав у нельфліїть з товаришами й опісля з дисциплінарною радою адвокатської палати, якою був засуджений за вмушеня на кільканайцять заміщене канцелярії, перемінене найвисшим судовим трибуналом на грошеву кару. Як адвокат повикував ся п. Загурскі дуже часто на свої добрі зносини з прокураторією і слідчими судиями і на сій основі вивуснув від одного невиїжного лупя, директора філії одного віденського банку за свою „інтересовну" значну чинитьбу і крім того 800 К. Як сам хвалив ся, вдяк ся йому зараз з початком війни стати надпоручником-адвокатом при корпусній команді Гофмана, бо шеф штабу полковник гр. Лисевич був його клієнтом. Тому його позиція була дуже сильна й йому ніщо не могло стати ся. Як він шалів на тім становищі, зі згаданих статей тільки в малій части видно. Втаємничені знають про се богато більше розповісти. П. Загурскі терорізував свідків і обвинених при переслуханю. Перед війною належав п. Загурскі до ешехпольської партії, яка була як відомо з сріментами ко російськи, отже для його урядованя не могла бути міродатною занадто велика австрійська патріотична ревність. Було тут міродатне виключно відношенє ешехполяка до українського селянина.

— **З польських казок про українсько польську любов.** Вчора подали ми за київською „Новою Радою" кілька відомостий про те, як поводять ся на українськім Поділю польські недобитки російської армії, які прозивають себе „польськими легіонами". Їх большевицько бандицькі злочини мали би спонукати українське правительство до того, щоб всякі такі і їм подібні „польські легіони" стали... кадрами української армії, яку розуміє ся вогранізують Поляки. Про се дізнаємо ся з „Oazet i Wieczern ej", яка з одесського тижневника „Wyzwolenie" (з 17. с. м.) виписує про польсько українську ідилю ось які річи: „Дуже характеристичне є відношенє польських жовнірів до Українців. Панує між ними як найбільша згода. Супроти того вередко ся австрійське правительство союза військових Поляків в Одесі з предложенем, що воно буде давати польським жовнірам плату і за те Поляки нехай би стали кадрами будучої польської армії та обняли її начальну команду. Польський союз військових подякував українському правительству на його готовість давати плату польським жовнірам, бо він має сам на се досить грошей (звідки?), а на прошенє, щоби Поляки перебрали орґанізацію і начальну команду української армії, союз військових Поляків дасть відповідь пізнійше. Взагалі відносини між Поляками і Українцями є дуже приязні, а навіть сердечні і Українці счудовані ворожим поведенєм галицьких Українців супроти Поляків в Галичині. Прилучене Холмщини до України вважають закордонні Українці катастрофою для України".

— **З вишколу У. С. С.** доносять нам: Приказом начальної команди армії поручено дотеперішному командантови вишколу УСС. підполковникови Саюсарчукови обняти инше службове місце на Україні. Після него обняв команду вишколу отаман Гриць Коссак. Дня 25. с. м. відбуло ся прошенє підп. Саюсарчука, уладжене стрільцями і офіцерами вишколу і коша У. С. С. Пращаючи улюбленого команданта, бажали йому стрільці дальших успіхів у його військовій праці на пожиток України.

— **Кн. Ліхновський стане перед судом.** Берлінська „Germania" доносить, що урядові круги порішили, проти Ліхновського внести карне поступоване.

— **„Свобода"** ч. 13 з дня 30. марта с. р. приносить отсей зміст: Щоб не гаймив ся отсюдь — В.; Що діє ся тепер на Україні, зрозуміє очевидця в дорозі до Києва; Міжпартійна український з'їзд; Австро польська грозить оживає?; Велика побіда Німців у Франції Жнивні комісії; Позичка на весняні засіви; Поміч у відбудові ремесла і торговлі; Додаткові відмоги для виселенців; Вісти з краю; Всячина воєнна.

НОВИЦІ.

В. Ярослав Роснецький, адміністратор Струтина нижного, деканату рожнітівського, помер в Бові дня 28. січня с. р. в 33 році житя а в 5 році священства. Жовійний скінчив українську гімназію в Коломиї. В духовнім семинарі брав живу участь у всіх кружках богословів. Головно причинив ся до розвитку Кружка просвітного, котрого був головою в 1910/11 р. За хоротний час свого душпастирства був знаний як дільний член в громадянському житю. Належав до найдібнійших проповідників і дуже часто поміщував фейлетони під псевдонімом в українських часописах. В. И. П.

Українці-заточенці на Мазурщині

без ріжниці ранґи та катеґорії служби

схотять безпроволочно подати свої точні адреси з датами про літа служби, ранґу, причини і час заточеня на адресу:

Präsidium der Ukrainischen Parlamentarischen Vertretung, Wien—Parlament.

Лист рекомендований!

Заточенці повинні між собою припильнувати, щоби ні один з них не занедбав виконати сей поклик!

Хто з заточенців не схотів би надавати листа на своїй почті, нехай надасть його в иншій місцевости.

за нашої старої держави, — нехай буде і за нової.

Знетіли вони були в фунта на пів фунта срібла до трьох копійок мідю вартости фунта хліба, зноже й підвитись до вартости пів карбованця. А вже й так ми мали гривну ріжу трьох копійок і гривну чи гривенник ріжу десяти копійок. Нічого, розібрались люди. Розберуть ся й тепер дуже скоро і не навіть московського гривенника з українською гривною.

Люди розбирають ся в грошах дуже скоро. І однаково прийдеть ся розбиратись з українських карбованців і в миколівках, в царських, московських грешах золотих, срібних і паперових; в ріжницях курсу на них кожу всячину. Що в тій монетній замішанині, яка кожнучо буде явиться час, та вже й тепер є, може орієнтоване в вартости й ціні нової української гривни? Прийде декше як що небудь, власне раз виведе з усякого замішаня, саме тому, що се зовсім нова одиниця.

Приблизно вона відповідати ме німецькій марці й англійському шилінгови, золотій двадцятигривенній монеті англійському фунтови стерлінгів, 80 гривен приблизно відповідати ме 160 франкам, 100 австрійським коронам, 100 італійським лірам. Завданем нашої фінансової політики мусить бути се, щоб такий курс мали наші паперові гроші, себто щоб наш кредитовий білет на 20 гривен дійсно відповідав золотій монеті в 20 гривен, а тоді відповідати ме англійському фунтови і подвійному двадцять марковому і наш паперовий кредитовий білет на 20 гривен. Сього треба досягти, і тоді наша гривна буде в чести і поважаню.

М. Грушевський.

Підпесуймо ся всі — духовні і урядники, люди вільних зарібків, міщани і селяни, ремісники та робітники на акції Українського Банку. За одну акцію прислати 400 К. на книжочку вкладкову „Дністра" ч. 11.200!! Мусимо зібрати 3 міліони до двох тижнів!

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 29. марта 1918.

Нині: греко-кат.: Савви і Юл. — римо-кат. Вел. Пяток.

Завтра: греко-кат.: Алексія ч. Б. — римо-кат.: Вел. Субота.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчаковоі. Сала Т-ва ім. М. Лисенка ул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 31. марта 1918 о год. 3 по пол. по знижених цінах „За двома вакацями", комедія на 4 дії М. Старицького.

О год. 7. вечером „Катерина", опера на 3 дії Аркаса в п. Польовик в партії Андрія.

Білети раніше набути можна в „Народ. Домі" „Просвіти", в день представлення при касі театру від год. 5 до под. 1—1

Засідане Надзірної Ради Взаїмної Помочи гал. і бук. учителів і учителчок відбудеть ся в почеп'ток дня 1. цвітня с. р. о год. 10 рано в жін. нат. школі У. ІІТ. при ул. Мохнацького 12. Тему що Нада. Рада зазкомплетована, надвішуємо на се засідане також П. Т. членів зазов Ради, щоби помогли нам обговорити житє в Товаристві. 2—2

Вистава праць в курсу для учительок, провідниць захоронок і сирітських захистів відбудеть ся в пятницю і суботу 29 і 30 марта, в школі ім. Шевченка при ул. Мохнацького 12. Управа курсів просить всіх, що інтересують ся новими напрямами навчаня та хотять сьвідчити їх поступи в українських шкільництві, на отворене вистави, яка відбудеть ся в пятницю о год. 10 рано. Курс обіймав науку столярства, картонових виробів, модельовання, рахунків, ілюстрованя уступів і кавок, а також нові захоронкові роботи і діточі забавки. Наука тривала два місяці. Було 30 учасниць, 16 зі Львова, 14 з провінції. Вистава отворена дня для дні, в годинах 10—12 і 3—6. Вступ 1 К, для шкільних дітий по 20 с. Дохід призначений на школу Грінченка.

НАДІСЛАНЕ.

До Чорткова повернув
Д-р Яків ҐОЛЬДБЕРҐ
адвокат, оборонець и справах карних і військових.
XIY. 2—

ОГОЛОШЕНЯ.

АДВОКАТ
Д-р Володимир Бачинський
веде дальше
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
в **Підгайцях.** 5—5

Заставлені дорогоцінні річи викуплюю і доплачую після вартости. Золото, срібло, брилянти купую. Гатнер, ювилер, пасаж Гавсмана. 2—2

Тов. взаїмних обезп. „Дністер" прийме до своїх бюр сейчас кілька канцелярійних сил. — Зголошуватись належить в Товаристві ул. Руська ч. 20. — в ранїших годинах. 2—2

КОСИ, СЕРПИ
найлїпшої якости поручає 889 2—4
Л. Рейх, Львів, Пекарська 8.

Інвалїд Юрко Червінський
хоче познакомити ся з панночкою, котра би мала 15 а найбільше 20 літ, бльондинкою. Маю 7 моргів поля і трафіку. **Юрко Червінський в Пядиках, поч. Бадінсберґ, пов. Коломия.** 887 2—4

АДВОКАТ
Д-р Роман Перфецький
отворив
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
у Львові — ул. Сикстуська 43 „б".
700 24—30

„О Я" крем до лиця і рук, знищуює і забіжає мізеру, ціна К 1·60 за штуку. Знаменитий крем до зубів, — ціна К 1·70.

Сольфоз незрівнаний порошок до чищеня зубів, ціна пакету 30 сот. 498 в 68—7
О. ФЕДЕР, Львів, ул. Сикстуска 7

НОВІ ЛЬОСИ

Пять нових льосів Червоного Хреста поручено на рати за 270 кор. 36 рат по 7 К. 50 с. Перша рата в жовт. 12 К., дальші по 7 К. 50 с. Право гри вже 1. кл. — Головні виграні 200.000 К., 80.000 К. і т. д. Кождий мусить бути ньльосований. Доки вистарчить запас поручаємо також льоси ц. к. класової льотерії. Ціл банкової **Шіц і Хаас** Львів ріг ул. Коперника (площа Марійська). IX 10—100

До Кружка Консументів „Народної Торговлї" у Львові відбувають ся взаїмні що дня від 4—6 год. вечер — для середмістя. По прочих дільницях як Городецька, Стрийська, Жовківська, Личаківска організують ся обійсі Кружка. XI. 4—0

Новість! Кождий може собі сам підзолюватн чевики відошами „ІДЕАЛЬ", без прикручення їх шрубками до старих відошв дуже легке. Проспект даром. 10 пар за попер. надісланем 32 К. „ІДЕАЛЬ", Перемишль, ул. св. Иосифа 11. 860 2—3

„Монюшко" XVI Львів, ул. Зіморовича 10. Склад фортепянів і піяно, продаж — купно — заміна інструментів на корисних услівях.

Накладом Видавничого Товариства „УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА СКАРБНИЦЯ У ЛЬВОВІ" друкують ся і незабаром появлять ся ось такі книжки для молодіжи:

1. **Стівенсон:** Остров із закопаними скарбами (переклад із анґлійського). 829 Б 6 10
2. **Юліян Опільський:** Іду на вас, Історичне оповідане з часів Святослава.
3. **Райдер Гаґґерт:** Серце світа (переклад із анґлійськ.)
4. **Д-р Микола Чайковський:** Поміж землею і небом (про людське літане; з численними ілюстраціями).

Ковюшина червона
чиста сїянка без перстенцю і иншої домішки. **ТИМОТКА** (травка), котру сїють ся разом з конюшиною. **БУРАКИ** сїятові великі червоні, котрі удають ся на кождім управленім ґрунті. **ЦИБУЛЯ** сїянка і инша огородина. Дехто, котрий господар потребує насїня, то воно повинно вже бути в дома. Замовляти належу під адресою: **Українська ізаїмниця Івана Мацьюпа. Струтин Важ. п. Рожнятів (Гал.).** 882 2—0

Приймемо практикантів до паковання і експедиції насїня.
Краєвий Союз господарських спілок, торговельний синдикат „Сільського Господаря"
Львів, Зіморовича 20. III 3—3

Парцеляція 800 моргів найлучшої землї І. кляси в повіті сокальськім, 7 кільометрів від стації зелїзничої, є до набутя в відповідній скількости. Рефлектанти зволять зголошувати ся до кінця сего місяця з поданєм скількости моргів і ціни до адв. д-ра Антона Герасимова в Стрию. 793 4—4

Урядник прив. літ 29, одружить ся з панночкою за поміч матеріяльну до іспиту, яким осягнув би посаду державного урядника. Ласкаві зголошеня „до адміністрації „Діла" під „Рішучій". 868 2—2

Конкурс Пошукує ся самостійного до ведення кредитового „Вз. поміч" в Тоноровій, повіт Р. дезів, з місячною 300 кор. — Зв. надавр. Раду: Кіна Чернівецка почта в місци.

Видавниче товариство „УКРАЇНСЬКА
Нашим найновшим видав: **Антін Ігнатович**
870 А. 2—10 ілюструє: **Олена Кульчицька**
Дурень і його жінка жаба панна — нар. ка, 14 ілюстр.
Багатий Марко — нар. легенда, 14 ілюстр.
Лисиця і півця — нар. байка, 14 ілюстр.
Котик і Півник — нар. байка, 14 ілюстр.
Два брати — китайська нар. байка, 14 ілюстр.
Цар Лев — нар. байка, 30 ілюстр.
Повінь — китайська нар. казка, 14 ілюстр.
Господар і вуж — нар. байка, 14 ілюстр.
Пімста зелїзів — нар. байка, 14 ілюстр.
Совона і кнгут — нар. байка, 14 ілюстр.
Про морського царя й його дочок — нар. казка, 22 ілюстр.
Пасинський, жабинський, сухинський і токудзії сини царині — нар. казка, 22 ілюстр.
Про бідного парубка й царівну — нар. ка, 22 ілюстр.
Замовляти можна тільки в Кн. **„НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА"**, у Львові.
— — При більших замовленях 15% опуст.

ПОЗІР! Хто хоче без учителя научити ся мови, най завдасть собі сейчас українську

САМОУЧОК
складт О. СОЛТИСА (4-те поблишене видання). Ціна К 3·—, з почтовою пересилкою К 3·20. Замовлення і гроші просить слати на адресу: А. ОКНИЦ, Львів, ул. Кадетська ч. 9. Увага, Сей Самоучок уважений після найлїпшого способу научання! Важне для учителів і учительниць німецької мови, як також учителів і учительниць до тестів іспитів.

Пошукуєть ся машиністка вправна в машинї „Mercedes" українським і німецьким письмом. Зголошення слати до **Краєвого Союза для збуту у Львові, Оссолїнських 15.**

Хто в вертаючих з полону в Росії про судьбу Никоди Дерева, що до перебував в Семипалатинську, хотїть повідомити про се Олексу Дерева, 9. п. п. Перемишль, ул. Словацького.

Пошукую справного інстр. на село, до ученика з І. кл. гім. Кн. подасть п. проф. Я. Янкевич, в фірмі у Львові.

РУСЬКА ЩАДНИ
в ПЕРЕМИШЛІ,
вулиця Косцюшка ч. 1.

Приймає і виплачує вкладки як на книжки, так і на готових урядових. Вкладки приймає по 3½% почнаючи вже від вкладки 1 К. Вкладки приймає до послїдного дня кождого місяця.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можуть давати особисто в касі товариства, почтовими вкладками, грошевими листами, чеками, почтовими квитками, які Дирекція Щадниці на кожне бажане достарчає, і в філіях банку взаїмно-кредитового рахунок „Руської Щадниці".

Удїлює позичок: на гіпотечні запоруки, на річними амортизаційними ратами в ціні 10—45 після набору помічного; 6% на ефектів, і на вексель векселів. Сеї ціни не жагоджуєть можливо вище.

Посередничать у закупуваню ... Воєнним Заведенєм кредитовім в Копиці.

Всяких інформацій і других ... „Руської Щадниці" ул. Косцюшка ... І. пов. щоденно бюровласно в годинах від 9—1 год. крім неділь і українських ...

Після §. 14. устава „Руської Щадниці" ... твердженого через ц. к. міністерство ... справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" ... ремишлі надають ся до льокації ... дацийних і т. п. капіталів, на яких „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку.

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.** З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 38.